Aº. 1828. Nº. 39.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag, den 27 September.

NEDERLANDEN.

Breda, den 22 September.

Gisteren avond omstreeks half acht ure, ontstond alhier ter stede, in een achtergebouw van *A. Apol*, in de Eindstraat, plotseling een hevige brand, welke zoodanig schielijk toenam, dat, alvorens de aangevoerde brandspuiten voldoende konden werken, [illegible] is uitgebrand en ingestort. Evenwel heeft zich dit ongeval, door de in het werk gestelde hulpmiddelen, daartoe eenig en alleen bepaald, en zijn mitsdien de belendende gebouwen gelukkig behouden gebleven. En dewijl deze huizinge is gewaarborgd, zou dus de schade, in vergelijking van het dreigend gevaar, als niet aanmerkelijk kunnen beschouwd worden, indien niet de gereedschappen van den eigenaar, voor zijn bedrijf als koper- en blikslager, alsmede brandspuitmaker en verlakker, grootendeels tevens eene prooi der vlammen waren geworden. Maar treuriger gewis is het nog, te moeten vermelden, dat de moeder van den bewoner, eene weduwe van 87 jaren, welke door de te late ontdekking van den brand onmogelijk is kunnen worden gered, bij dit ongeval is omgekomen, en waarvan het verminkte lijk eerst na het vermeesteren der ergste vlammen is kunnen worden opgespoord.

Zoo wel het garnizoen als de burgerij heeft zich in de aangewende pogingen tot blussching uiterst verdienstelijk gedragen en geene gevaren daarbij ontzien, waaromtrent de stedelijke regering dan ook derzelver goedkeuring welmeenend heeft aan den dag gelegd.

Brussel den 23 September.

Het dagblad van Luik meldt, dat de substituut van den secretaris der breven, de heer *Capaccini*, van Rome, over Munchen, herwaarts is vertrokken, en in 't midden van October in Brussel verwacht wordt. Volgens dit blad is deze geestelijke belast met de uitvoering van het concordaat. Van de benoeming der nog ontbrekende bisschoppen is intusschen nog niets gebleken.

Volgens een der dagbladen dezer stad is het de kardinaal *Cappellari*, welke met de onderhandelingen voor deze uitvoering zoude zijn belast, en wel door den heer *Capaccini* zoude worden verzeld.

— Een Fransch nieuwspapier verzekert, dat de markies *de Loulé* en zijne echtgenoote van het Nederlandsch gouvernement verlof hebben bekomen, om te Brussel te verblijven.

Arnhem den 24 September.

Volgens berigten uit Odessa, van den 5 dezer, was Z. M. de Keizer door tegenwind verhinderd geworden, om zich over zee naar de armee te begeven. Hoogstdezelve was derhalve in den nacht van den 4 op den 5 weder aan land gekomen en zou nu de reis over land doen. De generaal *Alexander van Benkendorf* zal den monarch vergezellen. De generaal-majoor graaf *van Nostitz* en een gedeelte van het diplomatieke ligchaam zouden gunstigen wind afwachten, om Z. M. te scheep te volgen. — De generaal *Diebitsch*, die krank is geweest, is volkomen hersteld.

Amsterdam den 19 September.

De tentoonstelling der kunstwerken van nog in leven zijnde Nederlandsche meesters, welke op den 15 dezer maand alhier geopend is, gaat aller verwachting te boven, zoo wel in het aantal als in de voortreffelijkheid van de geleverde kunststukken, en nimmer zag men zulk eene rijke vereeniging van de voortbrengselen onzer tegenwoordige kunstschool.

Onze groote meesters in de onderscheidene vakken der schilderkunst schijnen zich beijverd te hebben, om hunne beste werken in te zenden; en gelijk de verzamelende liefhebber hier ruime keuze vindt, om zijn kabinet met belangrijke stukken te vermeerderen, zoo vindt de kunstenaar en kunstkenner niet minder ruime stof tot vergelijking en overweging, en kan het publiek zich door deze vereeniging van kunstwerken overtuigen, dat onze Nederlandsche school haren ouden luister blijft handhaven, en met de tegenwoordige scholen van Europa roemrijk wedijvert.

SPANJE.

„Bij het heerschend gebrek aan eigenlijke nieuwstijdingen," zegt de *New-Times*, „zal men het niet ongepast vinden, dat wij eenige opmerkingen over eenen goeden regeringsvorm maken. De ondervinding heeft geleerd, dat al de grondwettige instellingen, die men naar het voorbeeld der Fransche Staatsregeling van 1791 vervaardigd heeft, voor niets meer dan bovennatuurkundige droomen moeten gehouden worden, en geheel onuitvoerbaar zijn in elk land, waar het gros des volks de beginselen, waarop zij rusten, niet begrijpt, en waar deze nieuwigheden met de zeden en gewoonten en zelfs met de volksvooroordeelen strijdig zijn. Wij hebben in Frankrijk en Napels, en thans ook in Spanje en Portugal zeer treffende bewijzen voor de waarheid dezer stelling gezien.

„De aldaar ingevoerde nieuwe instellingen hebben toch, in plaats van het algemeen welzijn te bevorderen, tot niets anders gestrekt, dan om het volk te verdeelen en te verontrusten, terwijl zij te gelijker tijd aan eenige eerzuchtige en nietige gelukzoekers gelegenheid gaven, zich boven hunne medeburgers te verheffen. Deze gelukzoekers hadden in het eerst het woord vrijheid gedurig in den mond, maar gaven zich al spoedig aan zulk eene losbandigheid en dwingelandij over, dat men welhaast de vroegere onvolmaaktheden, die zij beloofd hadden uit den weg te ruimen, vurig terug wenschte. De Spanjaarden en Portugezen zijn dan ook op hunne hoede, en de volken zullen zich niet meer door die bedriegelijke proefnemingen laten verleiden, welke altijd te hunnen nadeele uitloopen. De Regeringen dier beide landen, thans aan zich zelve overgelaten, zullen daar, waar hervorming noodig is, die trapsgewijze en langzaam weten tot stand te brengen.

„De gunstige gevolgen, welke sommige verstandige maatregelen der Spaansche Regering voor den Koophandel van dat Rijk gehad hebben, zijn nu reeds merkbaar. Ten gevolge van deze verbeteringen is het jaarlijksch inkomen van Spanje, gedurende de twee laatste jaren, een half millioen ponden sterlings hooger geweest, dan onder het Bestuur der Kortes. De handel met Kuba, Porto-Rico, en de Philippijnsche eilanden is aangewakkerd; de Spaansche vlag wordt geëerbiedigd, en 10,000 man staan gereed eenen inval in Mexico te doen, hetwelk zij zeker zullen herwinnen. Dit zijn de vruchten van wetten, die voor Spanje geschikt zijn. Vergelijkt men nu dezen bloeijenden toestand met den hagchelijken en onrustigen staat, waarin zich de Zuid-Amerikaansche Gemeenebesten bevinden, dan zal men gemakkelijk begrijpen, hoe gevaarlijk het is, in een land instellingen intevoeren, die voor deszelfs bewoners niet geschikt zijn, en dus eene eeuwigdurende bron van twist en tweedragt worden, alsmede dat eene wijze regering, die de behoefte van haar volk zelve eenwen kent, ook het best in staat is, om deszelfs blijvenden voorspoed te verzekeren."

— Het fregat *la Casilda*, hetwelk onlangs uit de Havannah te Ferrol was aangekomen, had van de Spaansche regering den last ontvangen, om eenige zee-soldaten op te nemen, en alsdan weder naar Amerika te stevenen, ten einde zich bij het smaldeel van den Vlootvoogd *Laborde* te voegen. Deze vlootvoogd, die zich nog altijd in den Mexicaanschen zeeboezem schijnt op te houden, ontving van tijd tot tijd eenige versterking en, men meende, dat hij eerlang zijne krijgsverrigtingen met eene landing in den omtrek van Campeche zoude beginnen. Dit gerucht is althans minder onwaarschijnlijk, dan de in sommige dagbladen medegedeelde tijding, dat deze Vlootvoogd zich gereed maakte, eene poging te doen, om dat gedeelte van St. Domingo, hetwelk vroeger aan Spanje behoorde, te herwinnen. — Voorts wilde men te Madrid weten, dat de Spaansche Regering er ernstig aan dacht, om weder eene onderneming van eenig aanbelang tegen hare voormalige bezittingen in Amerika uit te rusten, en te dien einde voornemens was, zeven nieuwe regementen te ligten. De zwarigheid, dat het voor Spanje niet gemakkelijk zoude zijn, de daartoe noodige gelden bijeen te brengen, wordt door het bovenstaand artikel uit den *New-Times* geheel opgelost; vooronderstel namelijk, dat de schrijver daarvan zich door zijnen afkeer van alle grondwettige instellingen niet tot eenige kleine onnaauwkeurigheden heeft laten verleiden.

FRANKRIJK.

Parijs den 20 September.

De Koning is gisteren namiddag te drie ure van zijne reis teruggekeerd. Toen Hoogstdezelve door Creteil kwam, had de heer *de Jolij*, in 1792 minister van *Lodewijk XVI*, en thans maire van die gemeente, de eer eene aanspraak aan Z. M. te doen, waarop de Koning antwoordde; dat het voor Hoogstdenzelven eene streelende gewaarwording was, bij de poorten der hoofdstad dezelfde blijken van liefde aan te treffen, welke Z. M. allerwege had ontvangen in de departementen, welke door Hoogstdenzelven bezocht waren. Het heeft den Koning behaagd, goedgunstig een korfje met bloemen aantenemen, hetwelk Hem door mejufv. *Pepin*, de dochter van een' der dapperen onzer oude armee, aan het hoofd der jonge meisjes van die gemeente aangeboden werd.

— Men heeft over 't algemeen met belangstelling de berigten gelezen nopens 's Konings reis in Lotharingen en den Elzas, waar de opgerigte eerebogen eenvoudig en van groene takken gevlogten waren, en waar de minister van binnenlandsche zaken telken reize aan de hoofden der besturen van groote gemeenten eene ronde som voor de behoeften der armen heeft ter hand gesteld, in

plaats van, gelijk weleer gebeurd is, het zoogenaamde volk door het toewerpen van worsten en gebraden ganzen te verlagen. Men heeft opgemerkt, dat de Koning, gedurende zijne reis, steeds in eene vrolijke stemming is geweest, waartoe zeker heeft bijgedragen, dat de blijken van vereering en hoogschatting, welke hij heeft ontvangen, ongemaakt, natuurlijk waren en dus het kenmerk van opregtheid droegen.

— Het dagblad der jezuiten van Lijon meldt, dat de overheid van Marseille eene aanschrijving van den minister van justitie ontvangen heeft, om eenen geestelijke te vervolgen, die onlangs van den predikstoel aan de geloovigen heeft berigt gegeven, dat zij in de sacristie exemplaren konden bekomen van de memorie der bisschoppen, waarbij zij verklaren, niet te zullen medewerken tot de uitvoering der koninklijke ordonnantien omtrent de geestelijke scholen.

— In een der dagbladen leest men het volgende:

» De openlijke reden, welke Rusland voor den oorlog tegen Turkije gegeven heeft, is de vrije vaart in den Bosphorus, in de Zee van Marmora en in de Dardanellen; die vrije vaart kan alleen door militaire positien, door de bezetting van onderscheidene vestingen verzekerd worden; en vermits de Turken alleen afstaan, wat hun ontnomen is of wat zij niet meer bezitten, zouden veroveringen, hoezeer niet het eigenlijke doelwit, ten minste het onvermijdelijke gevolg van den oorlog zijn, zoo door den oorlog verworven wierd, wat men beoogt.

» De eerste schreden naar het voorgestelde doel waren snel en luisterrijk. De hinderpalen bij den overtogt van de Pruth en den Donau, heeft Europa met grooten moed en kracht zien overwinnen. Deze aanvankelijke voorspoed schijnt de Russen een te ligtvaardig vertrouwen ingeboezemd te hebben; Varna, bij het noemen waarvan de Ottoman met trotschheid terug denkt aan de overwinning van *Amurat* op *Ladislaus*, Koning van Hongarijen; Schumla, dat eenmaal der Moskovische dapperheid onverwinnelijken tegenstand bood, schijnen met te zwakke legerscharen berend te zijn, om eene spoedige overgave daarvan te kunnen verwachten. Zoo de opgegevene versterkingen ontoereikende zijn, of niet spoedig genoeg komen, zal Rusland, wat dan ook de gevolgen van eenen terugtogt achter den Donau mogen zijn, wijs genoeg wezen om daartoe te besluiten.

» Hier zijn de Turksche grenzen met vestingen omzoomd. Het schijnt, dat de Russen, om geen volk, hulpmiddelen en kostbaren tijd te verspillen, eerst voornemens waren, de vestingen door afgezonderde troepen te omsingelen; maar dit plan, wegens de sterkte der Turksche bezettingen, niet heeft kunnen doorgezet worden. De heftige uitvallen der garnizoenen van Varna, Silistria en Giurgewo, en de voordeelen, door den pacha van Weddin op den generaal *Geismar* behaald, hebben er het nadeel en het gevaar van aangetoond.

» De veldtogt werd laat begonnen; de grond, door den regen doorweekt zijnde, waren de marschen moeijelijk; het vervoer per as ging langzaam en was schier ondoenlijk. Eerst aan gene zijde van den Balkan en in de vlakten van Romelie maken de moeijelijkheden een einde. Daar moet men nog komen.

» De Turken betoonen zich in dezen veldtogt dezelfde, die zij steeds geweest zijn, sedert door hunne verwijfde en onbekwame Sultans tot den verdedigenden oorlog afdaalden, — wat alle dappere, maar onbeschaafde natien zijn, — geducht bij de verdediging van elke vesting en elken post, waar zij gedekt zijn, hoe zwak dan ook de borstwering moge wezen.

» Daarbij komt aan de zijde van Rusland nog dit, dat het niet genoeg is vele soldaten te hebben; maar dat er ook veel geld en vele levensmiddelen noodig zijn om oorlog te voeren. Groote legers bestaan van geene kleinigheid; in ligt toegankelijke landstreken, waar landbouw en nijverheid heerschen, moge de heirtogt snel voortgaan; met eene of twee groote overwinningen gaat het land over; daar wordt de oorlog door den oorlog gevoed. Maar zoo is het niet in de landstreken, waar de Russen inrukken; daar is niets dan vernieling voor en achter hen. Indien zij niet meer voorwaarts gaan, moeten zij terug keeren, voor het jaargetijde, waarin zij van magazijnen en stapelplaatsen zouden afgesneden worden; zij moeten zich tot eenen nieuwen veldtogt voorbereiden en misschien hun staatkundig stelsel op alliantien en traktaten vestigen.

» In den winter, dien wij te gemoet gaan, zullen die alliantien gemaakt worden; sommige zijn waarschijnlijk reeds tot stand, of worden in de kabinetten voorbereid. In weerwil der expeditie naar Morea, schijnt Frankrijk vast besloten te zijn, niet in het strijdperk te treden. Het moet dit om zijne belangen en gesteldheid vermijden. Intusschen krijgt de armee, hoewel zij niet vergroot wordt, dagelijks meer geoefendheid en sterkte, en in de schaal, waarop de groote zaken van Europa zullen gewogen worden, kunnen 200,000 Franschen het pleit beslissen, zoo hun gewigt op het juiste tijdstip bijgevoegd wordt."

Mengelingen.

RAADSEL.

Ik word geboren bij de boeren,
Doch niet bij lieden van fatsoen;
Die hebben vleesch noch bloed van doen,
Om mijne diensten uit te voeren.
Ik ben tot hunnent t'eenemaal
Gewrocht van zilver, koper, staal.

In 't voorhoofd zit een hoorn geklonken,
Die vuur en vlam noch gloed ontziet;
Mijn mond en maag verschillen niet;
Mijn' oogen zitten aan de schonken;
Ik sterk 't gezigt meer dan de bril,
En draai op eene korte spil.

—

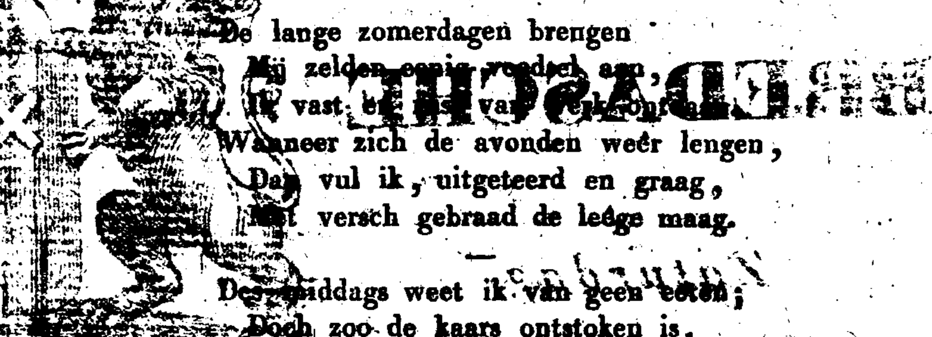
De lange zomerdagen brengen
Mij zelden eenig voedsel aan,
Ik vast en leef van ...
Wanneer zich de avonden weer lengen,
Dan vul ik, uitgeteerd en graag,
Met versch gebraad de ledge maag.

—

Des middags weet ik van geen eten;
Doch zoo de kaars ontstoken is,
Dan voeg ik mij terstond ten disch,
En toon mij onvermoeid in 't vreten;
Tot dat ik opgepropt en veeg,
Den vollen buik op eenmaal leeg.

—

Nooit heb ik dorst of trek tot drinken,
Dewijl ik alle vocht veracht.
Ik waak gedurig dag van nacht.
Somtijden kan ik leelijk stinken;
Indien men mij den mond niet sluit,
Dan blaas ik kwade dampen uit.

NB. De Marktprijzen gelijk de vorige week.

Advertentiën.

VERPACHTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, zullen op Maandag den 20 October 1828, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, in het openbaar verpachten:

Stads MOZEMERIJ en het RUIMEN der SECREETEN, voor den termijn van Zes jaren, ingaande 1e Januarij 1829 en eindigende 31 December 1834.

De Konditiën van Verpachting liggen dagelijks, uitgenomen Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, op Stads Secretarij ter lezing voorhanden, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads Architect J. J. GROOTENS.

BREDA, den 25 September 1828.

Ter ordonnancie van Burgemeester en Wethouders voornoemd;
De Secretaris der Stad Breda,
H. W. SCHUIJKES.

*** Bij vonnis der REGTBANK van KOOPHANDEL, zitting houdende te BREDA, van den 24 September ll. is in staat van faillissement gesteld de persoon van ANTONIJ van DAASDONK, Winkelier en Timmerman te BREDA, en benoemd tot Regter Kommissaris den heer J. van den BROEK, en tot Agent de heer C. ...

De Griffier der Regtbank,
L. D. STORM.

§ Al degenen welke iets verschuldigd zijn, of te vorderen hebben van wijlen den heer TOUSSAINT JOSEPH HUBERTIE, den 12 Julij 1828 te *Breda* overleden, worden verzocht daarvan betaling of opgave te doen, vóór den 1e November aanstaande bij

BREDA, 22 Sept. 1828.

J. J. HERMANS.
Executeur Testamentair.

VERKOOPING VAN UITMUNTENDE MEUBILARE GOEDEREN.

Op Maandag den 13 October 1828, aanvangende 's voormiddags ten 10 ure, ter requisitie en ten huize van den WelEdel Gestrengen Heer Luitenant Kolonel SCHEEN van LEONSTEIN, in de Veemarktstraat te BREDA, door het Ministerie van den heer Notaris JACOB van NAERSSEN, en mede-directie van den Griffier VAN DEN ENDEN:

Bestaande in Mahoniehouten Secretaires, Bureaux en Chiffonnières, een zeer fraai ingelegd Mahoniehouten Dien-Buffet, Mahoniehouten Colis-, Vierkante-, Uittrek-, Speel- en andere Tafels, zeer schoone Stoelen met Trijpen zittingen en andere soorten, Moderne Ledekanten met Behangsels, Spiegels, Platen, enz. — Een zeer schoone Vuurhaard en verscheidene andere Kagchels; met en benevens eene groote partij andere nuttige voorwerpen, welke ten voorschreve dagen zullen worden geveild.

Alle welke Goederen op Vrijdag en Zaturdag den 10 en 11 October op de gewone uren te zien zijn.

NB. De ondergeteekende heeft de eer zijnen begunstigers te berigten, dat door hem de affaire van den heer J. B. BOL, bestaande in GOUDEN en ZILVEREN WERKEN, is overgenomen, en neemt hij deze gelegenheid waar, om zich op nieuw in de voortdurende genegenheid van zijne Stad- en Landgenooten te recommanderen, daar zij zich kunnen verzekerd houden van eene prompte en civiele bediening.

M. CRANEN.

. Bij de Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, Gekwalificeerde Kollektrice te BREDA, zijn, in de aanstaande Loterij, HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, prijs-courant, te bekomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.